

Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019

Anetta Čaplánová

www.rozpoctovarada.sk

- Zámerom vlády je dosiahnuť strednodobý rozpočtový cieľ do roku 2019, jeho naplnenie výrazne zlepší dlhodobú udržateľnosť.
- Posunutím termínu splnenia strednodobého cieľa nová vláda získala priestor pre dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa bez nutnosti prijímania významných konsolidačných opatrení.
- V roku 2016 vláda nevyužila neočakávané pozitívne vplyvy kvantifikované RRZ vo výške 0,8 % HDP na zrýchlenie konsolidácie alebo elimináciu všetkých identifikovaných rizík.
- Väčšina rizík identifikovaných pre rok 2016 RRZ sa napĺňa a ak sa neprijmú dodatočné opatrenia do konca roka, deficit sa v krajnom prípade môže priblížiť k 2,5 % HDP.

- Je pozitívne, že väčšina opatrení vlády v návrhu rozpočtu na roky 2017 až 2019 je dostatočne vysvetlená.
- Návrh rozpočtu na roky 2018 a 2019 je v porovnaní s doterajšou praxou zostavený na realistickejších predpokladoch.
- Prevažujú negatívne riziká nad pozitívnymi. Deficit verejnej správy by v roku 2017 mohol dosiahnuť 1,6 % HDP a hrubý dlh by na konci roku 2017 dosiahol 52,8 % HDP.
- Splnenie strednodobého cieľa v roku 2019 možno považovať za realistické. Zatiaľ však neboli predstavené opatrenia, ktoré by zabezpečili zníženie dlhu mimo sankčných pásiem ústavného zákona.

Odhad rizík návrhu rozpočtu

	2016	2017	2018	2019
Saldo rozpočtu NRVS 2017-2019 v mil. eur*	-1 587	-1 084	-390	151
Saldo rozpočtu podľa NRVS 2017-2019 v % HDP*	-2,0	-1,3	-0,4	0,2
Riziká spolu:	-595	-855	-955	-1 043
1. Nadhodnotenie nedaňových príjmov:	-198	-193	-174	-178
- príjmy z dividend (SPP, VSE, SEPS)	-168	-115	-117	-123
- príjmy z predaja emisných kvót	-30	-61	-57	-55
- príjmy z administratívnych poplatkov	-	-17	-	-
2. Korekcie voči fondom EÚ	0	-186	-145	-145
3. Podhodnotenie výdavkov štátneho rozpočtu	-283	-102	-357	-575
- zvýšenie plátov v štátnej správe a školstve	0	-100	-280	-494
- výdavky na tovary a služby	-175	-2	-58	-37
- kapitálové výdavky	-108	0	-18	-45
4. Podhodnotenie výdavkov v zdravotníctve	-102	-236	-177	-94
- výdavky na zdravotnú starostlivosť a hospodárenie nemocníc	-98	-209	-149	-66
- splátky záväzkov voči akcionárom súkromných zdravotných poisťovní	-4	-27	-27	-27
5. Vplyv vyšších výdavkov samospráv	-12	-137	-102	-51
6. Vplyv čerpania EÚ fondov na saldo subjektov mimo štátneho rozpočtu		bez kvantifikácie		
7. Výdavky v rezorte obrany podliehajúce utajeniu		bez kvantifikácie		
8. Rekapitalizácia dlhodobo stratových štátnych podnikov		bez kvantifikácie		

* V roku 2016 sú vyčíslené riziká v porovnaní s odhadom vlády prezentovaným v Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019.

- Pravidelne sa opakujúce riziká
- Pre roky 2017-2019 sú odhadované na priemernej úrovni 1,1 % HDP ročne

Zdroje krytia rizík návrhu rozpočtu

	2016	2017	2018	2019
Zdroje krytia rizík:	114	622	628	896
1. Úspora na spolufinancovaní	50	106	194	145
2. Úspory na sociálnych dávkach	10	23	14	10
3. Krytie rizík z rezerv:	20	493	420	740
- rezerva na riešenie vplyvov nových zákonných úprav	5	22	23	19
- rezerva na rok 2017	-	100	-	-
- rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	-	186	145	145
- rezerva na hospodárenie zdravotníckych zariadení	15	24	27	27
- nešpecifikované rezervy	-	161	226	550
4. Akualizácia príspevkov Národného rezolučného fondu	34	-	-	-
Celkový vplyv rizík na saldo VS:	-481	-233	-326	-147
Saldo rozpočtu podľa odhadu RRZ v mil. eur	-2 068	-1 316	-716	3
Saldo rozpočtu podľa odhadu RRZ v % HDP	-2,5	-1,6	-0,8	0,0

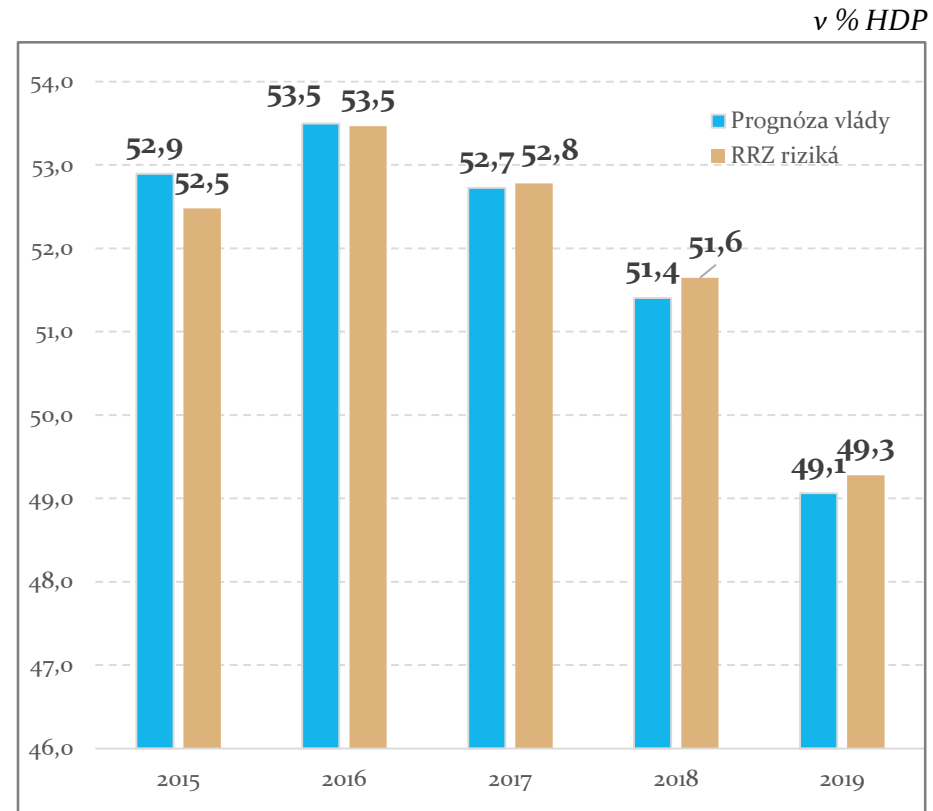
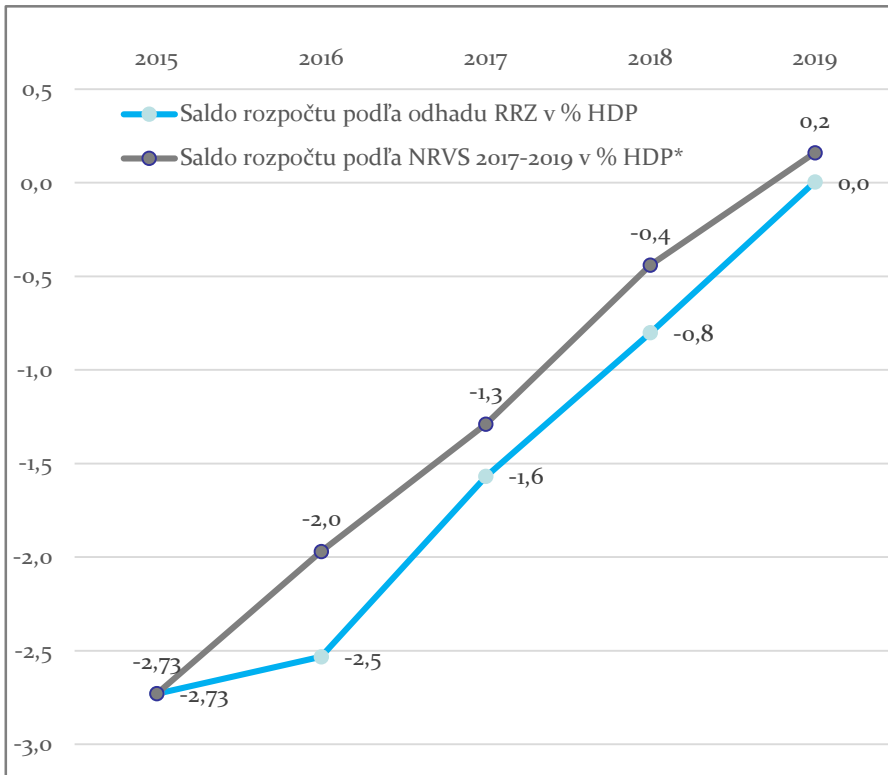
Pozn.: znamienka vyjadrujú vplyv na saldo VS

Zdroj: RRZ

- V rokoch 2017-2019 je rozpočtovaná vysoká úroveň rezerv (v priemere 0,8 % HDP ročne)
- Pri naplnení týchto rizík a pozitív by vláda v roku 2019 mohla dosiahnuť vyrovnané hospodárenie, pričom hrubý dlh by klesol na 49,3 % HDP.

Odhadovaný vývoj salda a dlhu

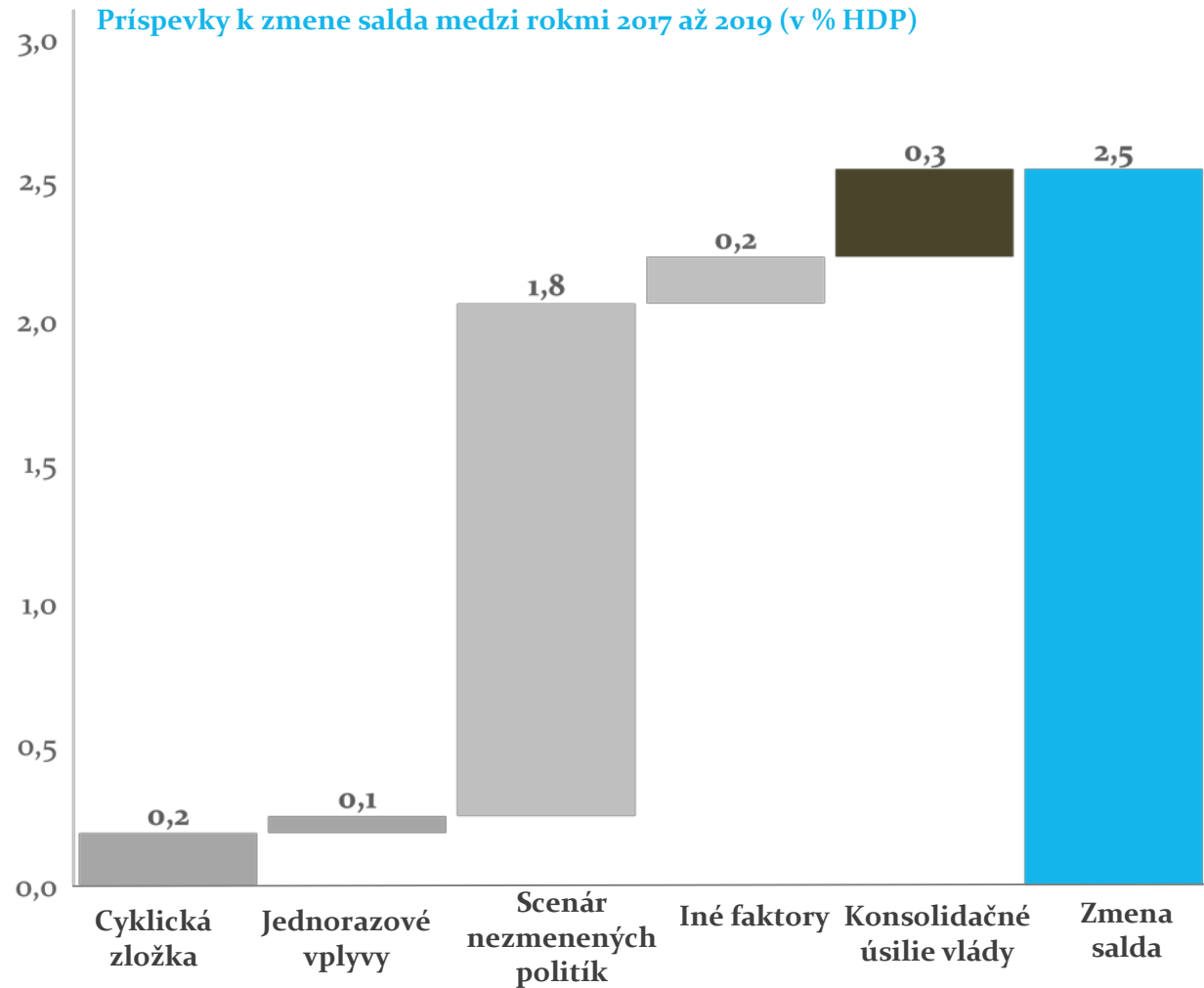
www.rozpoctovarada.sk

Na dosiahnutie rozpočtových cieľov bude potrebné prijať trvalé opatrenia vo výške 0,5-0,6 % HDP.

- K znižovaniu deficitu a dosiahnutiu strednodobého cieľa významným spôsobom pomáha nastavenie politík v roku 2016 a priaznivý makroekonomický vývoj – nie sú nutné významné konsolidačné opatrenia
- Ak by vláda po roku 2016 neprijala žiadne nové opatrenia, deficit by sa podľa odhadu RRZ do roku 2019 znížil o 2,1 % HDP a k splneniu strednodobého rozpočtového cieľa by chýbalo iba 0,1 % HDP.
- Príspevok opatrení vlády k zlepšeniu salda RRZ odhaduje vo výške 0,3 % HDP za všetky tri roky spolu.

Konsolidačné úsilie vlády (2)

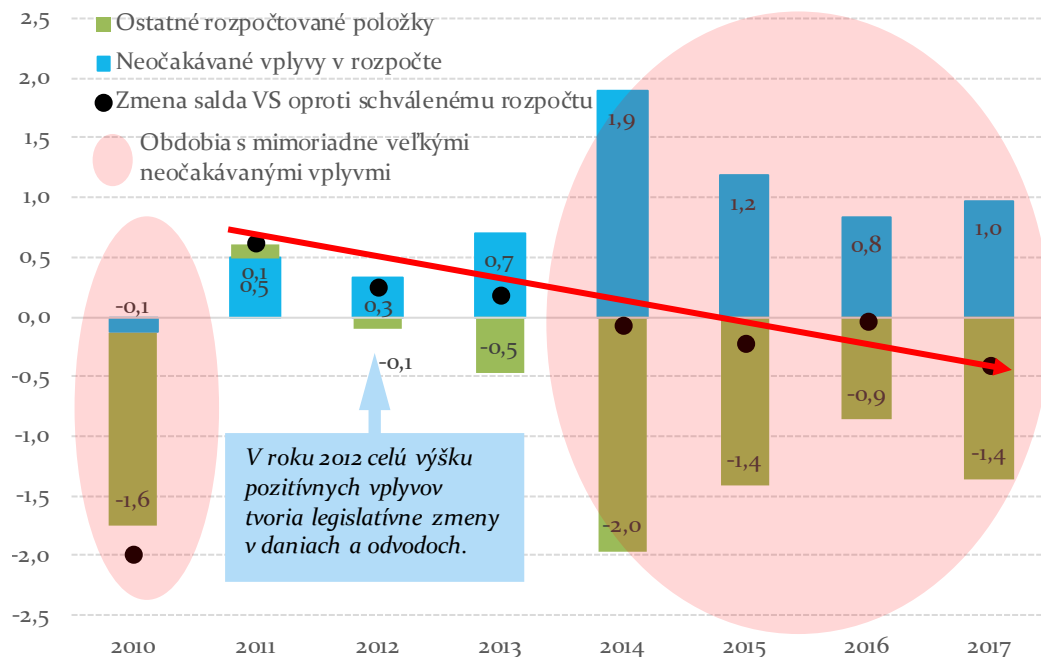

Nevyužitie pozitívnych vplyvov (1)

www.rozpoctovarada.sk

- V rokoch 2014 až 2017 pozitívne vplyvy dosiahli úroveň viac ako 1,0 % HDP ročne – neboli však dostatočne využité na zrýchlenie konsolidácie, ale na krytie rizík a dodatočné opatrenia vlády

Vplyv neočakávaných vplyvov a ostatných položiek na saldo rozpočtu (% HDP, ESA2010)

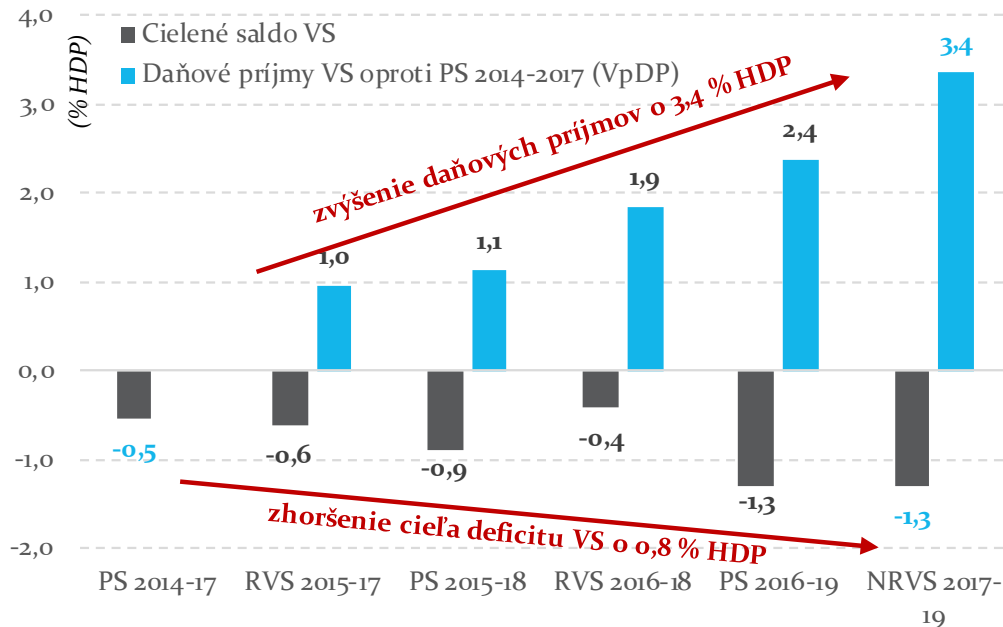
Pozitívne vplyvy:

- vyšší rast ekonomiky
- historicky nízke úrokové sadzby
- boj proti daňovým únikom

V prípade roka 2017 ide o porovnanie rozpočtu na rok 2017 v rámci RVS 2016-2018 (deficit 0,9 % HDP) a súčasného návrhu (1,3 % HDP).

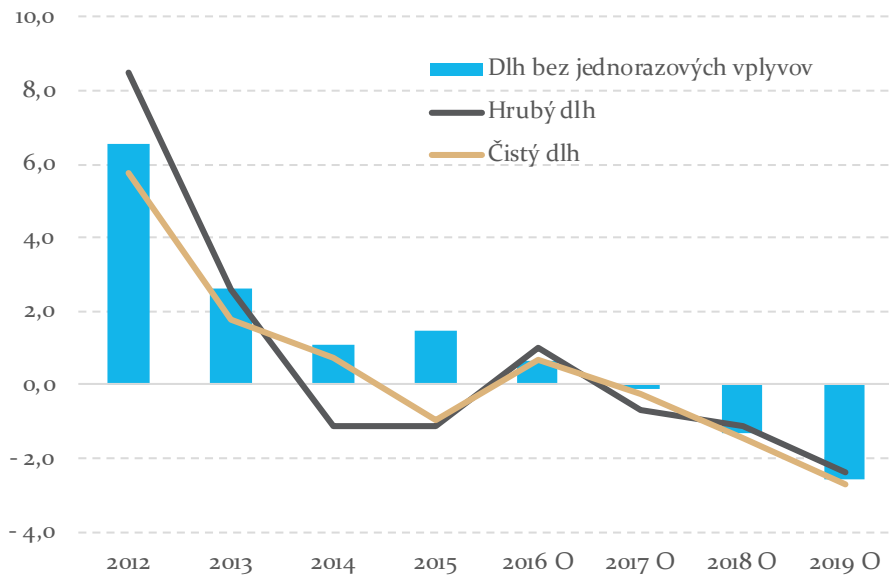
Nevyužitie pozitívnych vplyvov (2)

Zmena rozpočtového cieľa na rok 2017

- Cieľ deficitu VS na rok 2017 sa od svojho prvého zverejnenia v apríli 2014 zhoršil
 - o 0,8 % HDP
- Odhad daňových príjmov v rovnakom období vzrástol
 - o 3,4 % HDP.

Medziročná zmena dlhu (% HDP)

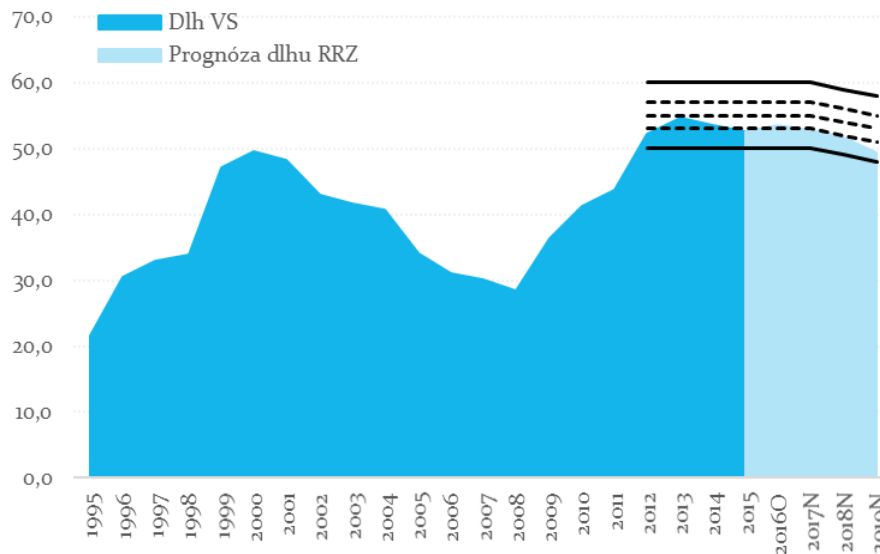

- V rokoch 2014 a 2015 klesal podiel hrubého dlhu na HDP najmä vďaka jednorazovým opatreniam vlády (zníženie hotovostnej rezervy, príjmy z privatizácie, z otvorenia 2. piliera, mimoriadne dividendy).
- V roku 2016 sa očakáva jeho nárast najmä z dôvodu deficitu rozpočtu verejnej správy.

- RRZ pri naplnení všetkých rizík a zdrojov ich krytia odhaduje, že hrubý dlh verejnej správy na konci roku 2019 dosiahne 49,3 % HDP, pričom v roku 2017 by mal prvýkrát klesnúť vplyvom hospodárenia vlády bez jednorazových vplyvov.

Fiškálne pravidlá

Vývoj hrubého dlhu VS (% HDP)

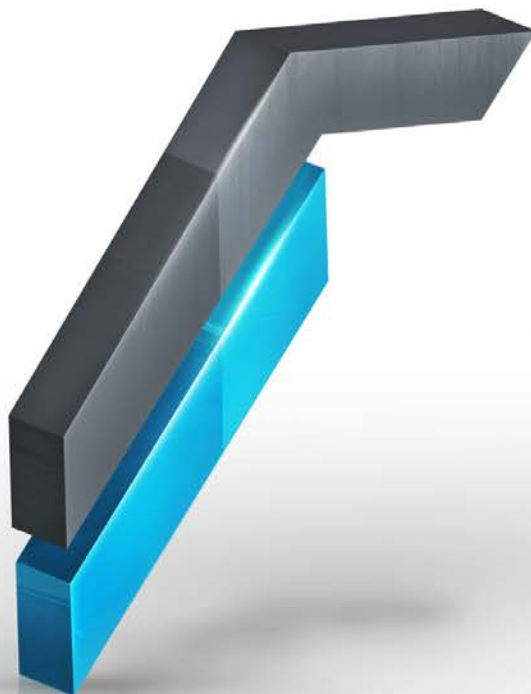
- Hrubý dlh by sa počas rokov 2017 - 2019 mal udržať v prvom sankčnom pásme (po zohľadnení posunu od roku 2018)
- V návrhu rozpočtu neboli predstavené opatrenia na zníženie dlhu mimo sankčných pásiem
- Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu – ak by sa naplnili riziká identifikované RRZ a vláda by neprijala žiadne dodatočné opatrenia, v roku 2016 by došlo k odchýlke od stanovenej trajektórie
- Podľa odhadov RRZ by vyrovnaný rozpočet mohol byť dosiahnutý v roku 2019

Hodnotenie pravidiel transparentnosti

www.rozpoctovarada.sk

- Z pohľadu transparentnosti návrh rozpočtu v zásade naplnil požiadavky zákona.
- Pozitívom je zapracovanie predpokladov o výške nerozpočtovaných príjmov a výdavkov v prípade samospráv a štátneho rozpočtu.
- Absentujú údaje o plánovaných výsledkoch niektorých štátnych podnikov a v niektorých prípadoch sú prezentované údaje formálneho charakteru, bez jednoznačného prepojenia na návrh rozpočtu.
- RRZ hodnotí pozitívne, že si vláda vytvára rezervy na neočakávané, prípadne krízové situácie. Z pohľadu transparentnosti však veľký objem rezerv znižuje kontrolu parlamentu nad výdavkami rozpočtu (ak nie sú dostatočne vyšpecifikované). Zároveň nie sú zadefinované transparentné pravidlá, akým spôsobom a na aké výdavky možno rezervy použiť.

- Naplnenie rizík identifikovaných radou by znamenalo zhoršenie dlhodobej udržateľnosti v roku 2016 oproti roku 2015.
- RRZ odhaduje, že v roku 2017 sa štrukturálny primárny deficit zníži o 0,7 % HDP a dlh sa zníži o 0,7 % HDP, čo vytvára priaznivejšiu štartovaciu pozíciu. Z tohto hľadiska bude mať mierne negatívny vplyv zavedenie minimálnej valorizácie dôchodkov v roku 2017.
- Ak sa naplní tento odhad, dlhodobá udržateľnosť verejných financií sa v roku 2017 v porovnaní s rokom 2015 zlepší.

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

Ďakujem za pozornosť!